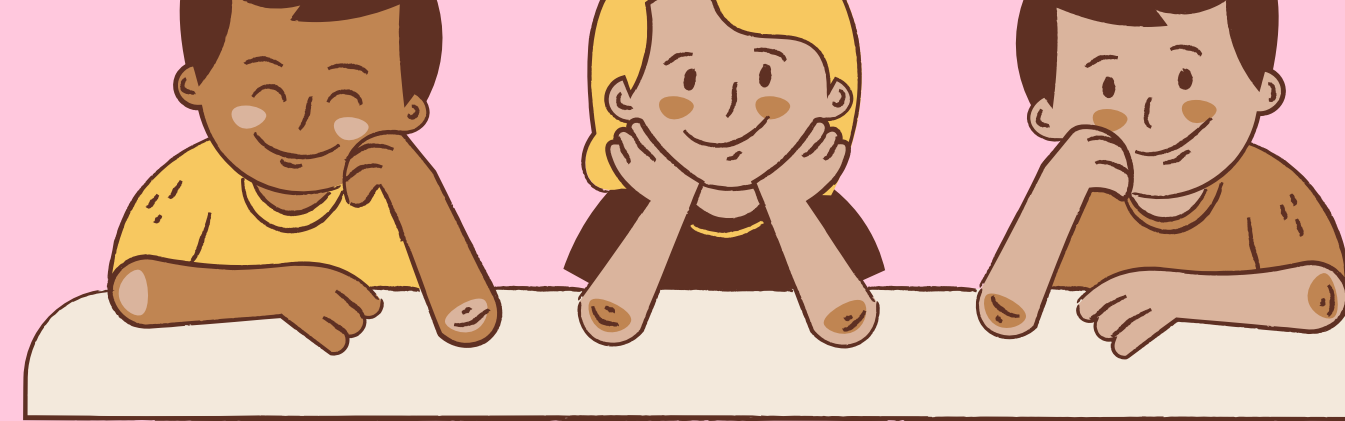
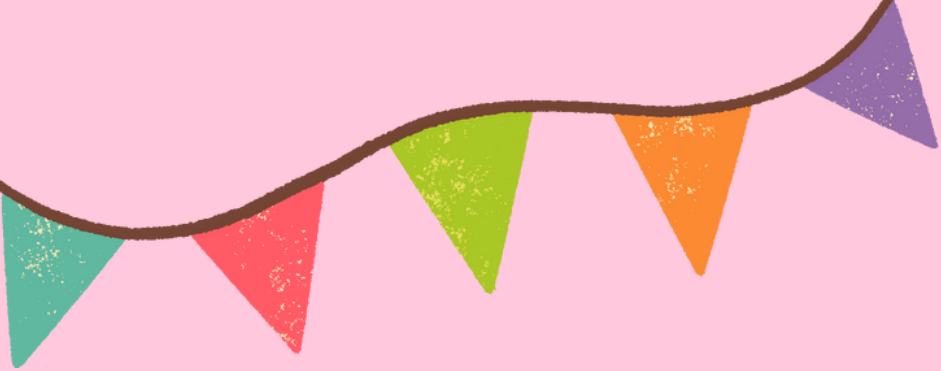

2022-2023-окуу жылына карата БИОЛОГИЯ мугалимдеринин август кеңешмесине методикалык сунуштар

**Сатыбекова
Майрам Абдыкуловна
п.и.к., доцент
тел.0708623981**

Биологиялык билимдер ар бир адамдын табиятка, коомго, өзүнө карата мамилелик маданиятынын өзөгү болуп эсептелет.

Мектептик биологиялык билим берүүгө төмөнкүдөй жаңы милдеттер коюлган:

1

Жердеги бардык жашоонун баалуулугун түшүнүү үчүн тирүү жаратылыштын түзүлүштүк – функционалдык, генетикалык негиздерин, жандуу жаратылыштын бардык дүйнөсүнүн организмдеринин көбөйүшүн жана өнүгүшүн, экосистемалардын, биологиялык ар түрдүүлүктүн, эволюциянын негиздери жөнүндөгү билимдердин системасын өздөштүрүү;

2

Экологиялык этика нормаларын жана эрежелерин, мектеп окуучуларына экологиялык тарбиянын негизи катары жандуу жаратылышка жоопкерчиликтүү мамиле кылууну калыптандыруу;

3

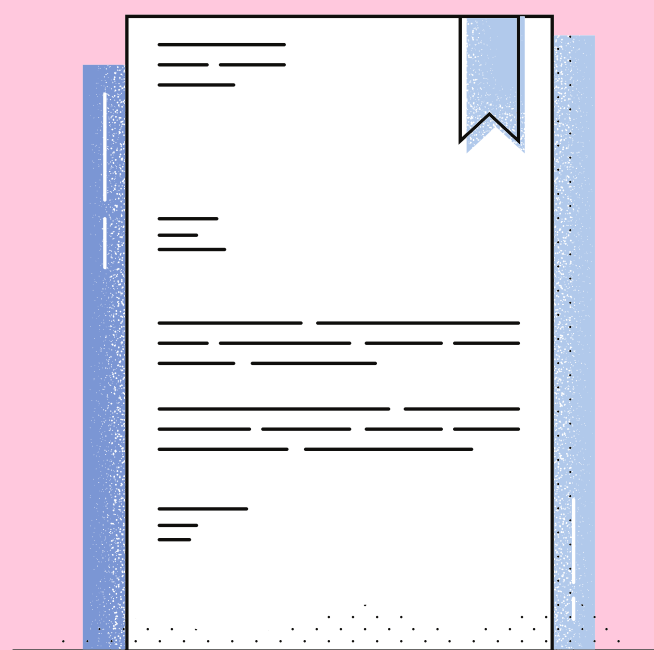
Генетикалык сабаттуулукту калыптандыруу - сергек жашоо образынын негизи катары адамдын психикалык, физикалык жана моралдык ден-соолугун сактоо;

4

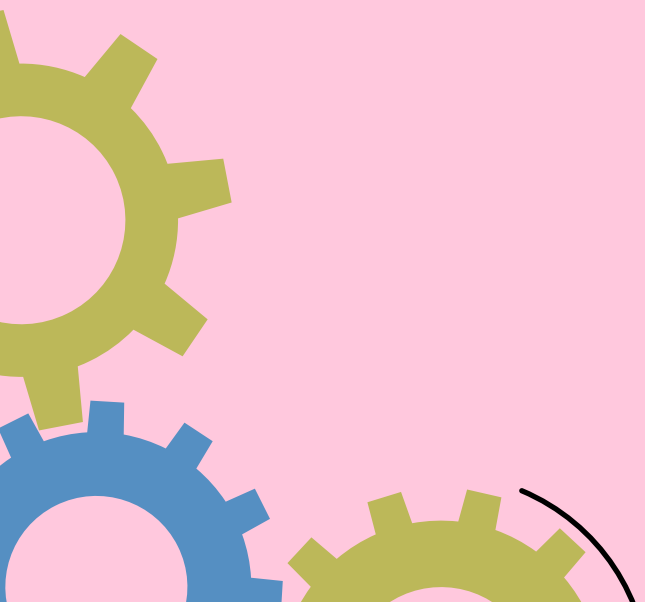
Окуучулардын инсандыгын өнүктүрүү, биологиялык билимди практикада колдонууга, медицина, айыл чарба, биотехнология, айлана-чөйрөнү рационалдуу пайдалануу жана жаратылышты коргоо жаатындагы практикалык иш-чараларга катышууга умтулуу.

Негизги нормативдик документтер

2022-2023-окуу жылында биология предметин окутууда төмөндөгү документтерди эске алуу зарыл.

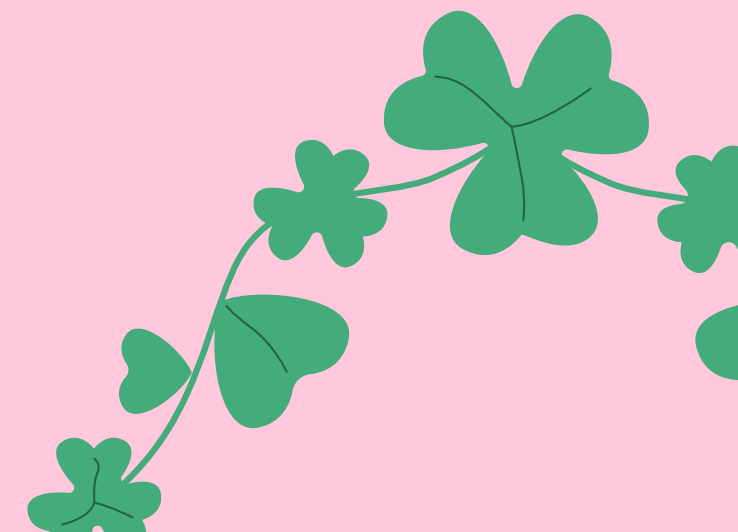
- Кыргыз Республикасын 2018-2040-жж. өнүктүрүүнүн Улуттук Стратегиясы <http://www.president.kg>
- 2022-2023-жылдарга Кыргыз Республикасында башкарууну санариптештирүү жана санариптик инфра түзүмдү өнүктүрүү боюнча иш-чаралар планы <http://cbd.minjust.gov.kg/act/view/ru-ru/218797/10?cl=ky-kg&mode=tekst>
- Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдарында 5-11-класстар үчүн Биология боюнча предметтик стандарт <https://као.kg/предметные-стандарты/>
- Биология 6-11-класстар үчүн окуу программасы <https://као.kg/новые-программы>

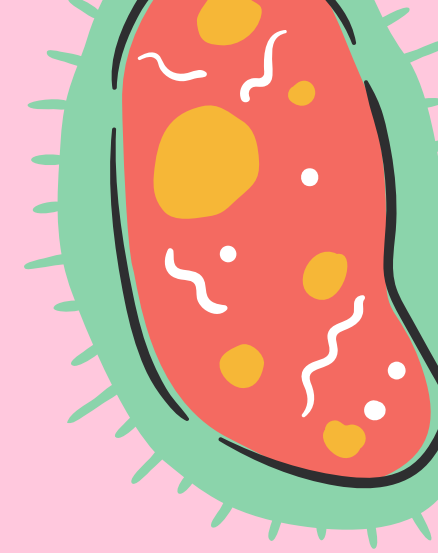

Биология предметинин Базалык окуу пландагы орду

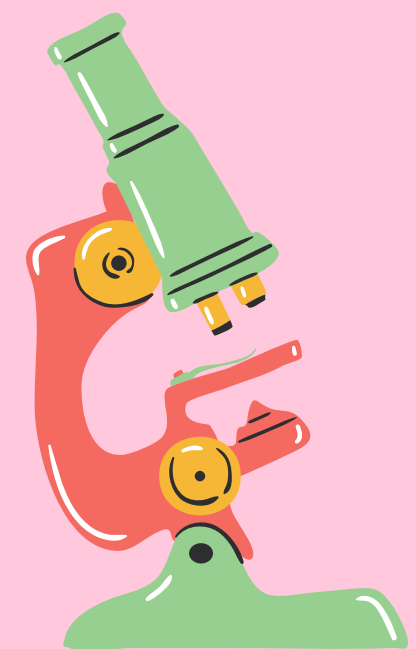
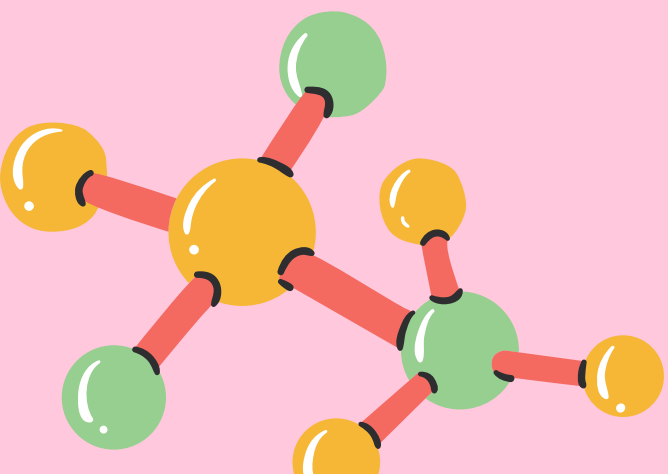
2022-2023 окуу жылында Кыргыз Республикасынын жалпы билим берүү уюмдарынын Базистик окуу планына ылайык биология предмети жумасына 6-7-8-9-класстарда 2 сааттан, 10-11 класстарда 1 сааттан окутулат.

Биология предметинин мазмундук тилкелери

- ✓ Организм – биологиялык система;
- ✓ Организмден жогору турган системалар;
- ✓ Органикалык дүйнөнүн көп түрдүүлүгү жана анын эволюциясы;
- ✓ Адам жана аны курчап турган чөйрө

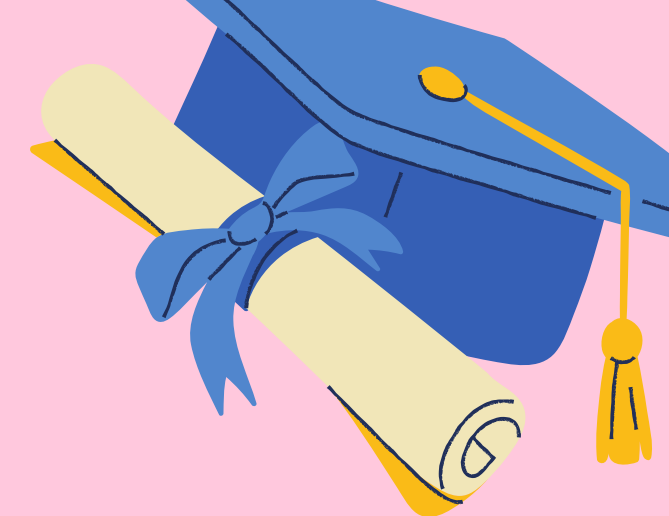

Биология предметинин компетентүүлүктөрү:

Жандуу объекттерди
таануу жана баяндап
берүү ПК-1;

Биологиялык
процесстер жана
кубулуштарды
илимий жактан
түшүндүрүү ПК-2;

Жаратылыштагы ар
түрдүү көрүнүштөрдү,
өзгөрүүлөрдү илимий
далилдерди пайдалануу
менен чечүү ПК-3

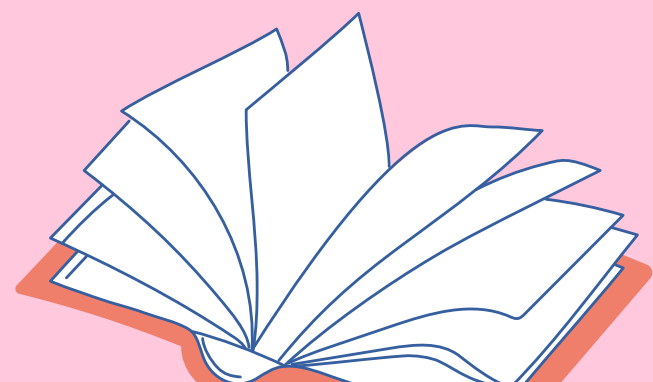

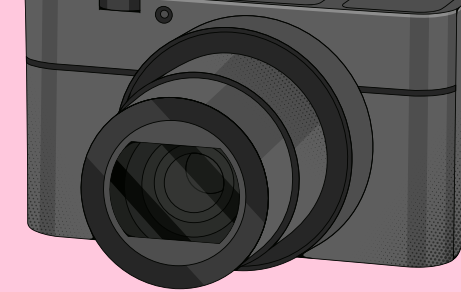
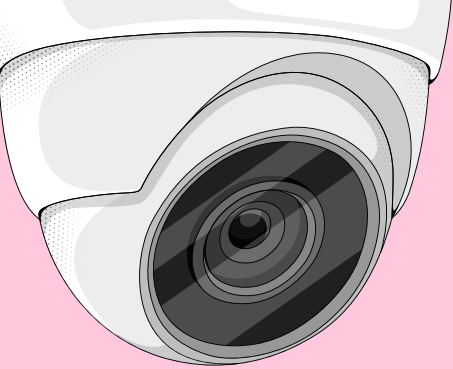
“ **Билүү үчүн окуу – (учиться знать)** - кесиптик – методикалык компетенттүүлүк;

“ **Бир нерсени жасай билүү үчүн окуу – (учиться делать)** - оюндагы идеясын жүзөөгө ашыруу, ишмердүүлүктөгү компетенттүүлүк;

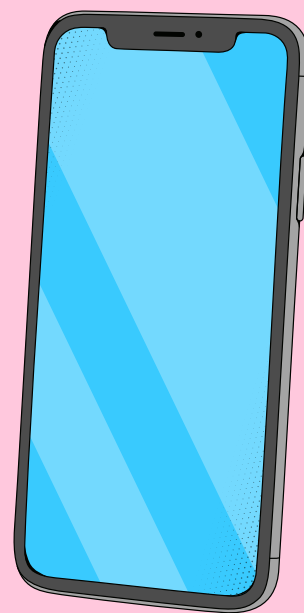
“ **Жашоо үчүн окуу - (учиться жить)** - социалдык- коммуникативдик компетенттүүлүк;

“ **Бар болуу үчүн окуу – (учиться быть)** - инсандык негизги сапаттарга ээ болуу компетенттүүлүгү.

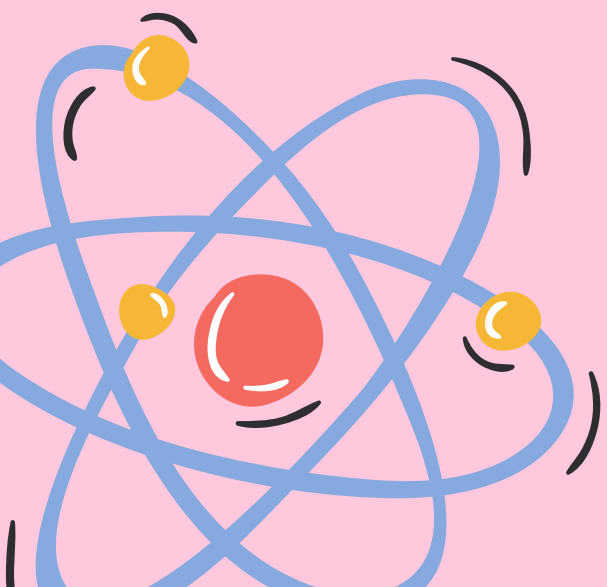

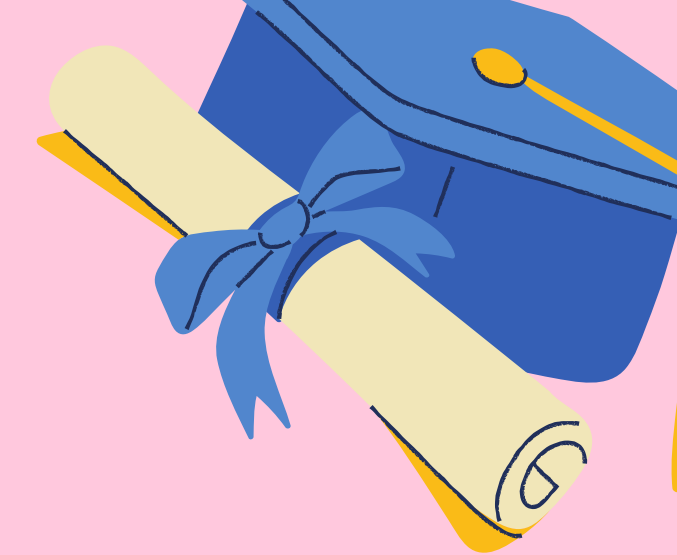
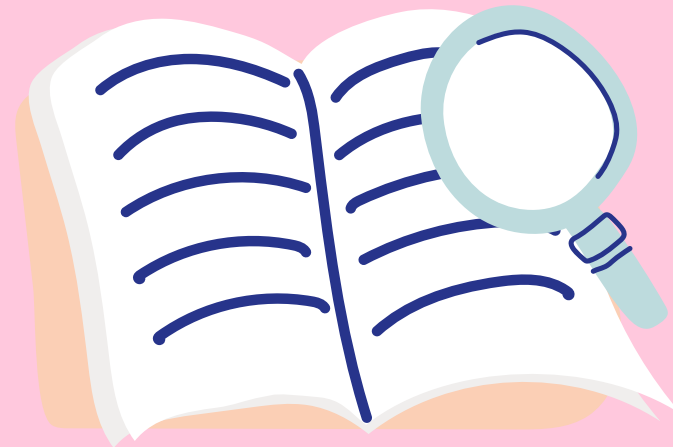
Учурдун дагы бир маанилүү маселелеринин бири болгон биологиялык билим берүүнү маалыматташтыруу негизинен **4 багытта** жүрүшү зарыл:

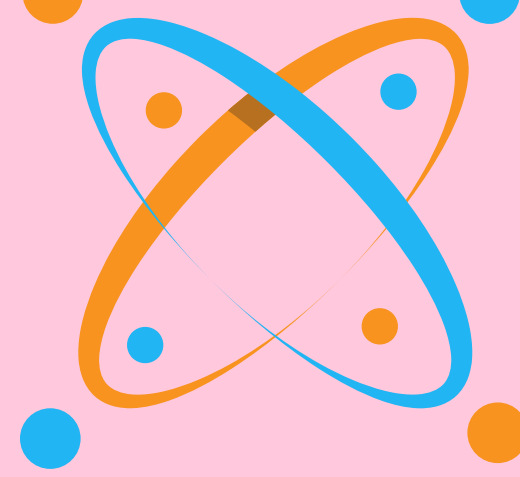
Биринчи багыты – учурдагы заманбап табигый илимий билим берүүнү илимий жактан таанууда алдыңкы принциптеринин бири болгон маалыматташтыруунун биологиялык билим берүүнүн максатында, милдеттеринде, алдынкы баалуулуктарында, мазмунунда чагылышы саналат

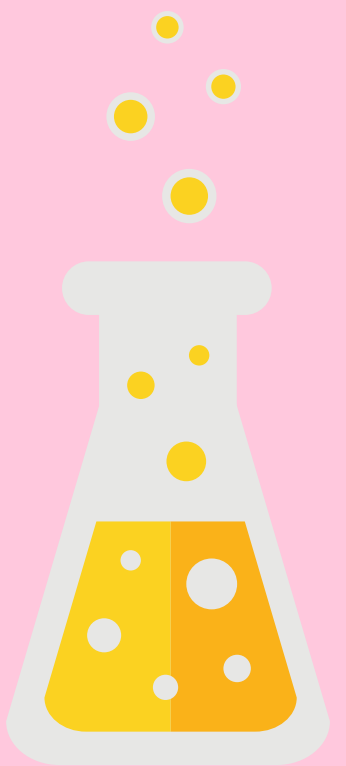

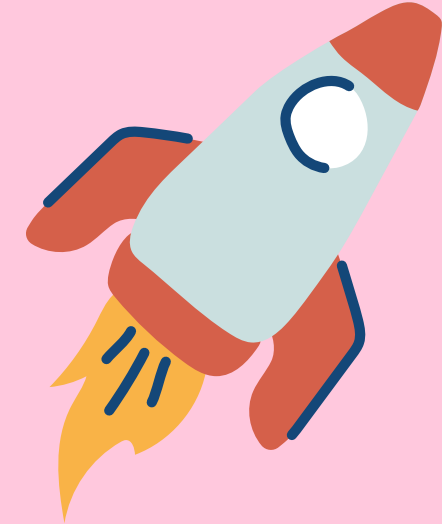
Экинчи багыты – электрондук билим берүү ресурстарынын жана адабияттарынын пайда болушу менен биологиялык билим берүүнүн формаларынын жана методдорунун системасын өнүктүрүү

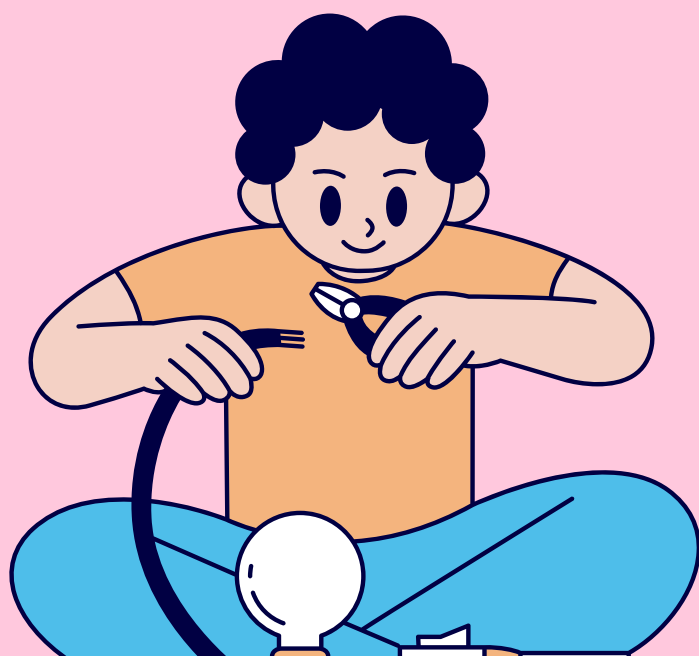

Үчүнчү багыты – виртуалдык деңгээлде биологиялык жана экологиялык экскурсияларды иш жүзүнө ашырып, принципиалдуу жаңы мүмкүнчүлүктөрдү жаратуу.

Төртүнчү багыты – телекоммуникациялык проектилердин негизинде биологиялык билим берүүнүн сабактан сырткаркы учурларын көбөйтүү жана аны өркүндөтүү.

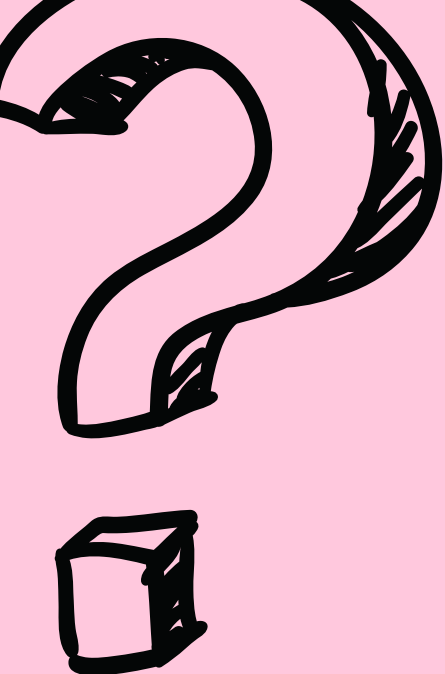

7 –класс “Биология” курсунун “Инфузориянын түзүлүшү жана көбөйүшү” деген темадагы №1 лабораториялык иши электрондук форматта иштелип чыгып менин жеке **You Tube каналыма** жайгаштырылды жана аны ушул

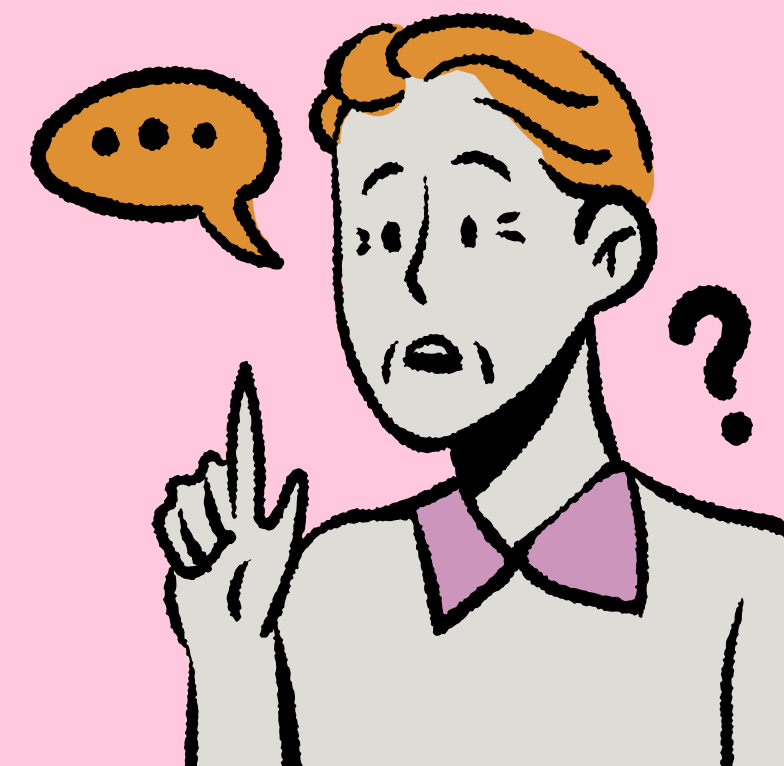
шилтеме менен көрүүгө болот:

<https://www.youtube.com/watch?v=Ou6BdPfjQmk>

Жандуу жаратылышка, сергек жашоо образына баалуулук мамилесин калыптандырууну төмөнкү критерийлер боюнча аныктоого болот:

- ✓ Позитивдүүлүк
- ✓ Субъективдүүлүк
- ✓ Прагматикалык эместик
- ✓ Руханий баалуулук

Биологияны окутууда окуучулардын инсандык өсүүсү төмөнкүлөргө ылайык аныкталат:

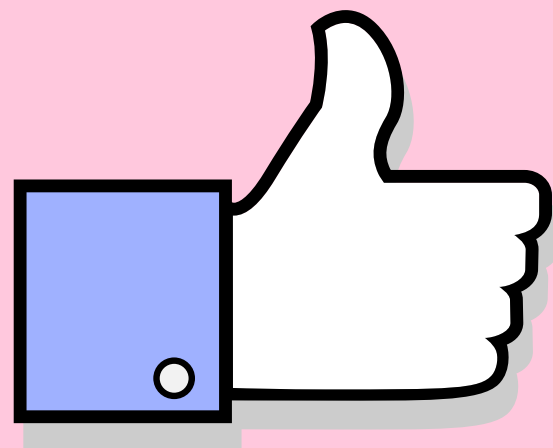
- ★ Окуучу адам менен жаратылыштын өз ара аракеттешүүсү жөнүндө эмнени, кандайча билет?
- ★ Кайсы объектилер, табигый кубулуштар, жаратылышка карата адамдын иш-аракеттери кандайча бааланууга тийиш?
- ★ Адамдын жаратылыш менен болгон мамилесинде эмнени, кандайча реалдуу же идеалдуу өзгөртө алат?
- ★ Окуучу табият менен кантип байланыша алат?

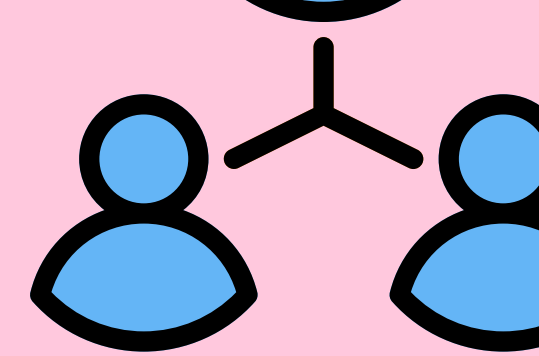
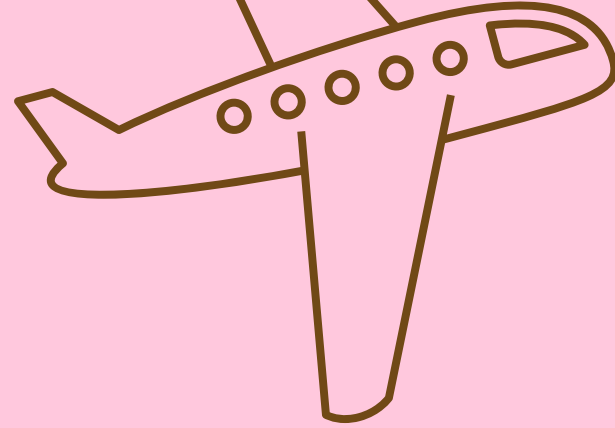
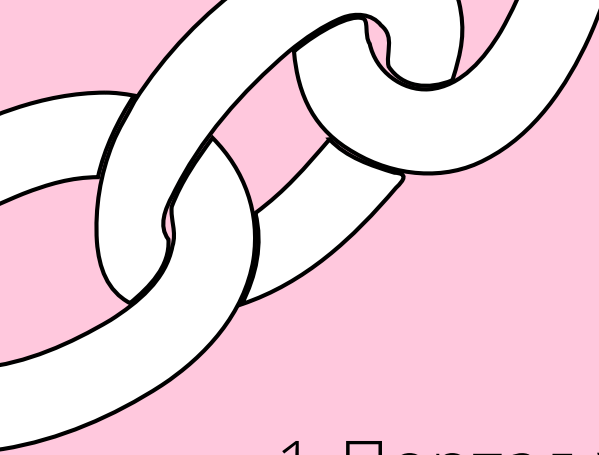

Сунушталуучу кошумча окуу-методикалык материалдар

7-класс, Биология “Жаныбарлар” курсу боюнча электрондук лабораториялык иштердин жыйнагын сунуштайбыз (**<https://www.youtube.com/watch?v=Ou6BdPjQmk>**).

Мындан сырткары биология мугалимдери төмөнкү булактардан дагы маалымат алышса болот:

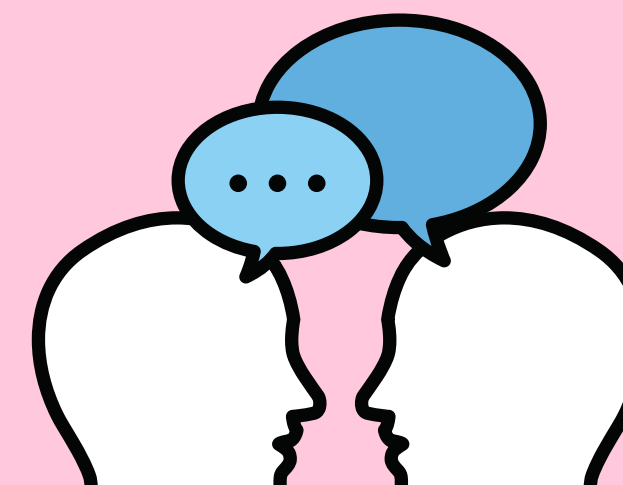

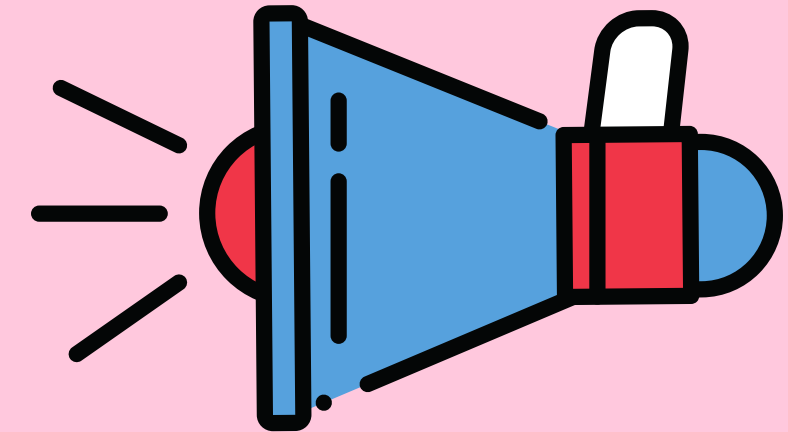
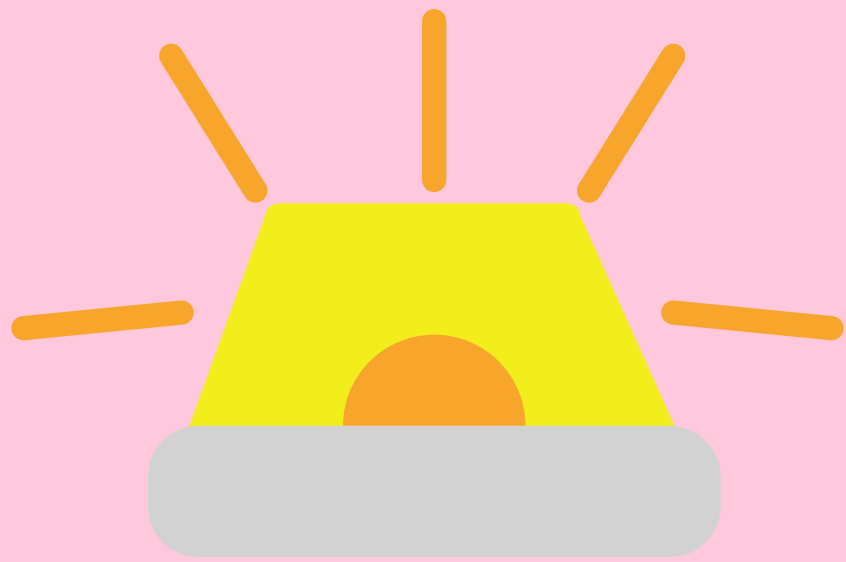

1. Портал www.mediasabak.org – “Массалык маалымат каражаттарын колдоо борбору” Фондунун медиа сабак-сайты. Анимация жана видеосабактардан, практикалык көнүгүүлөрдөн, тесттерден жана адабияттардан турат.
2. <https://kitep.edu.gov.kg> – Сайт кыргыз, орус, өзбек жана тажик тилдеринде окуган мектептердин окуучулары үчүн 400гө жакын окуу китептерин жана окуу материалдарын камтыйт.
3. <https://lib.kg/lib/school/> – сайт окуу материалдарды, китептерди камтыйт.
4. <https://www.ibilim.kg> – окуу-методикалык материалдар окутуу кыргыз жана орус тилдеринде жүргүзүлгөн мектептерде колдонууга арналган, билим берүү стандарттарына жооп берет.
5. <http://www.testing.kg/ru/v-pomosch-abiturientu/vidеourоki-po-podgotovke-k-ort..html> – видеосабактар, ЖРТ га даярдоо боюнча материалдар бар.
6. www.bizdin.kg/ – кыргыз тилиндеги көптөгөн китептер, аудио жана видео материалдар бар.
7. www.bilimkeni.kg – сайтта билим берүү ресурстары жана кыргыз тилиндеги 700 видеосабактар бар.
8. www.tili.kg/ – Интерактивдүү орусча-кыргызча жана кыргызча-орусча онлайн сөздүктү камтыган интернет-ресурс ж.б.

Талкуулоого сунуш кылынган маселелер

1. Биология 7-9-класстарынын окуу китеби, мугалимдер үчүн методикалык колдонмо, окуучулардын жумушчу дептеринин түзүлүшү, мазмуну жана аларды колдонуу.
2. Биология предметин окутуу ишинде жаңы маалыматтык технологияларды, окутуунун интерактивдүү формаларын жана методдорун колдонуу боюнча алдыңкы тажрыйбалар менен таанышуу.
3. Биология предметинин алкагында таалим-тарбия берүүдөгү кыйынчылыктар, алардын пайда болуу себептери жана четтетүү жолдору.
4. Биология боюнча календардык жана тематикалык пландоо маселелери.
5. PISA – 2025 эл аралык изилдөөгө даярдыктардын жүрүшү жана STEM билим берүү боюнча жолдорун аныктоо.

Көңүл бурганыңыздарга рахмат!